

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.--, lanskoletne 2.--; mesečna naročnina Din 20.--, za tujino 30.--. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 80-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 118

Ljubljana, torek, dne 26. maja 1931

Leto II.

Kandidat za predsedstvo vlade v Belgiji gosp. Poulet

V Belgiji je odstopil dosedanjí predsednik vlade Jaspar. Kandidat za predsedstvo vlade je vodja krščanskih demokratov Poulet.

Odkritje spomenika kralju Petru v Kastvu

Kastav, 25. maja. K. Včeraj in danes so bile na Kastavu velike svečanosti. Odkrili so spomenik blagopokojnega kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja in ponovno so otvorili učiteljske, ki je dobilo ime Državna učiteljska šola kralja Aleksandra I. Svečanosti se je udeležilo mnogo zastopnikov oblasti in ljudstva. Kralja je zastopal polkovnik Despot Damjanović, prestolonaslednika, starešina sokolskega saveza Pandaković. Ob 10. dopoldne je bila svečana seja občinskega sveta, na kateri so imenovali za častne občane Kastva ministrskega predsednika generala Živkovića, dr. Josipa Šilovića in Ivana Mestrovicia. Po seji je kraljev zastopnik polkovnik Damjanović v kraljevem imenu odkril krasni spomenik.

Vrhovni zakonodajni svet

Beograd, 25. maja. AA. Vrhovni zakonodajni svet začne delati v plenumu dne 29. t. m. Na dnevnem redu je razprava o zakonskem predlogu o delavnicah.

Francoski list o gospodarski solidnosti Jugoslavije

Pariz, 25. maja. o. List »Les Informations« je objavil članek o naši državi, v katerem pravi: »Jugoslavija je poleg Češkoslovaške ena izmed najsolidnejših držav v srednji Evropi in to predvsem v gospodarskem in finančnem pogledu. Proračuni se sestavljajo z največjo varčnostjo in so stalno v ravnotežu. Jugoslavija nudi dobre splošne garancije onim, ki ji zapajo. Mednarodno posojilo v emisiji uživa poleg tega še posebno jamstvo. Garantirano je s čistimi dohodki državnih monopolov. Jugoslovanska vlada se je obvezala, da ne zmanjša ali ukine niti enega izmed teh dohodkov in da ga ne zamenja s kakim drugim dopolnilnim dohodkom, vse to v dogovoru s francoskim delegatom.«

Dunajski novinarji na Cetinju

Cetinje, 25. maja. I. Na poti skozi našo državo so danes dopotovali na Cetinje časnikarji z Dunaja, ki potujejo po vsej državi, da spoznajo narod. Skupina dunajskih časnikarjev je dosedaj posetila Južno Srbijo in je preko Mitrovice, Peči in Podgorice danes opoldne prispele na Cetinje. Na Cetinju so bili časnikarji gostje g. bana. Nato so si ogledali znamenitosti Cetinja. V razgovoru so novinarji izražali svoje navdušenje nad lepoto južne Srbije in Črne gore in nad spomeniki in zadušbinami srbskih kraljev. Časnikarji so s Cetinja odpotovali v Kot-- in Dubrovnik.

Veliko kmetsko zborovanje v Pakracu

Pakrac, 25. maja. K. Tu se je vršilo veliko zborovanje kmetskega ljudstva, ki se je razvilo v sijajno manifestacijo sloge in edinstva. Udeležilo se ga je sila mnogo kmetov iz vse okolice. Ob 11. dopoldne ga je otvoril kmetski voditelj Karlo Kovačević. Mala deklica Reza Majstorović ga je pozdravila s priložnostno pesmico. Kovačevićeve besede je vse ljudstvo burno odobraval. Sklenili so postaviti v Pakracu spomenik pokojnemu kralju Petru I. Velikemu osvoboditelju.

Kongres bančnih uradnikov v Splitu

Split, 25. maja. K. Za binkoštno praznike so tu zborovali bančni uradniki in nameščenci iz vse države. Na kongresu so se zbrali delegati vsega tega stanu. Zveza bančnih uradnikov se je razširila na vso državo. Kongresu je predsedoval g. Barišić iz Splita. S kongresa so poslali udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju.

Slava konjeniške brigade kr. garde

Ganljiva svečanost v prisotnosti Nj. Vel. kralja in članov vlade - Vlada govori junaški brigadi - Navdušene ovacije občinstva

Beograd, 25. maja. I. Danes dopoldne je konjeniška brigada kraljeve garde proslavila svojo tradicionalno slavo kot spomin na dan ustanovitve garde pred 23 leti. Pred začetkom svečanosti sta predsednik vlade general Peter Živković in vojni minister vojakom čestitala. Ob pol 11. dopoldne se je pripeljal Nj. Vel. Kralj spremljan po generalu Saviću in Veljkoviću. Nj. Vel. kralj je bil v uniformi polkovnika konjenice kraljeve garde.

Kralja so sprejeli vojni minister, general Stojanović, komandant kraljeve garde, komandant konjeniške brigade in častniki garde. Nj. Vel. kralj je pozdravil vojake s: Pomozi Bog junaci!, nakar so mu gardisti navdušeno in glasno odgovorili: Bog ti pomagal! Suveren je nato čestital: Sretna vam slava junaci! Vojaki pa so odgovarjali gromovito in navdušeno: Hvala. Nato je bil izvršen obred.

Po obredu je komandant konjeniške brigade kraljeve garde general Raketić imel

izredno lep nagovor, v katerem je poudarjal zasluge in požrtvovalnost kraljeve garde. Temu je sledilo defiliranje pred Nj. Vel. kraljem. V dvorani doma gardistov je Lila za tem prirejena bogata zakuska. Nj. Vel. kralj je ob tej priliki navzočemu vojaštvu takole nazdravil:

»Dvigam to čašo v čast in slavo svoje konjeniške brigade, prepričan, da boste vedno na dostojni višini, da boste uživali moje zaupanje in da boste drugim za vzgled, kako se vedno služi kralju in domovini in kako je imeti vedno pred seboj svetle primere požrtvovanja in slave, ki je proslavila ime naše vojske. To so vrline, ki morajo krasiti mojo dično gardo kot elito moje proslavljene vojske. Gospoda, pozivam, da dvignete čaše na srečo in zdravje gg. častnikov, podčastnikov, kaplarjev in redovov konjeniške brigade moje garde.«

Na te vzvišene besede Nj. Vel. kralja, ki so jih navzoči sprejeli z velikanskim navdušenjem, je komandant konjeniške bri-

gade general Raketić odgovoril sledeče: »Vaše Veličanstvo! Častniki, podčastniki, kaplari in redovi vdane Vam konjeniške brigade Vaše garde, so presrečni in se zahvaljujejo Vašemu Veličanstvu za visoko pažnjo, ki ste nam jo izkazali ob naši slavi. Prosim Vaše Veličanstvo, naj veruje, da bo konjeniška brigada vedno umela in znala izpolnjevati svojo gardsko dolžnost. Svoboden sem, da dvignem to čašo za dolgo in srečno življenje Vašega Veličanstva in Vašega vzvišenega doma z vzklikom: Živelit«

To zdravico generala Raketića so navzoči pospremili z dolgotrajnim vzklikanjem. Nato je Nj. Vel. kralj v spremstvu generala Dimitrijevića odšel ob sviranju nar. himne. Slavi so poleg ministrskega predsednika in ministra za vojsko prisostvovali tudi ministri Uzunović, Srškić, Kumanudi, Maksimović, Švrlljuga, Radivojević, Demetrović, in minister dvora Jeftić.

Nelojalna pomorska konkurenca Italije

Rim hoče pridobiti vsa inozemska naročila za italijanske ladjedelnice - Anglija in Francija vznemirjeni - Nevarnost za pomorsko ravnatežo

Pariz, 25. maja. r. Nova nesoglasja so se pojavila v zadnjem času med Francijo in Italijo glede pomorskega sporazuma. Ne gre pri tem toliko za nesoglasja oficijelne narave kolikor za vznemirjenje javnosti vsled nevarnosti neke nove posebnosti italijanske pomorske politike, ki se da zasledovati od 1. 1928 dalje.

Ta posebnost italijanske pomorske politike obstoja v tem, da skuša Italija dobiti za svoje ladjedelnice vsa naročila držav, ki ne razpolagajo s sredstvi, da bi si mogle graditi same moderne vojne ladje. Na ta način ima vedno polno število novih gradb.

Od 1. 1928 do danes, torej v zadnjih treh letih, si je Italija znala zagotoviti gradnjo sledečih enot za druge države: dveh križark po 9000 in 6600 ton, ene ladje za letala s 6100 tonami, desetih torpedolovcev, dveh topničark, ene živčne ladje, desetih (oz. enajstih) podmornic. V celoti gre torej za pet in trideset vojnih ladij, pri čem-

er niso vštete razne obrežne ladje in manjše edince. Tonaža vseh teh naročenih ladij znaša 52.560 ton, a vrednost naročil nad 1250 milijonov frankov.

Države, ki so naročile omenjene ladje v Italiji, so Argentina, Romunska, Brazilija, Perzija, Paragvaj, Grčija, Turčija in Portugalska. Letošnja tonaža vseh naročil je enaka poldrugi tonazi vsakeletnega gradbenega programa francoske vojne mornarice. Ako se vzame omenjena tonaža v srednji troletni dobi, pomenijo te gradbe, da je Italija prekoračila gradbeni program, kot ga predvidevajo »pomorske politice«, za 40%.

Povodom naročil portugalske vlade pri italijanskih ladjedelnicah je zavlada veliko razburjenje tudi v Angliji. Londonska vlada je tedaj energično nastopila in dala razumeti rimski vladi, da je nelojalna konkurenca Italije v tem pogledu nedopustna. Ta konkurenca obstoji namreč v tem, da sprejemajo italijanske ladjedelnice

taka naročila za eno četrtino pod navadnimi cenami. To pa jim je mogoče le vsled tega, ker povrača fašistovska vlada ladjedelnicam 25% resnične cene novih ladij.

Vsled nastopa angleške vlade je Portugalska naročila nedavno pri angleški industriji štiri torpedovke po 1400 ton in dve izvidniški ladji po 1000 ton. Ker ima Portugalska v svojem programu še dve podmornici, poziva tukajšnji tisk pariško vlado, naj napove represalije, če se ne bi upoštevala francoska industrija.

Poleg dejstva, da predstavlja opisano postopanje Italije nedopusten način konkurence, pa naglašajo listi tudi nevarnost za ohranitev sedanjega razmerja glede pomorskih sil. V slučaju vojne bi pač Italija porabila vsa taka naročila zase, s čimer bi si eventualno zagotovila premoč na morju. Francija bo vsled tega morala posvečati pri novih pomorskih pogajanjih posebno pažnjo tudi tej strani italijanske pomorske politike.

Mednarodna konferenca za delo

Konferenca se sestane 28. t. m. v Ženevi -- Člani naše delegacije

Beograd, 25. maja. AA. Dne 28. t. m. se sestane v Ženevi mednarodna konferenca za delo. Na dnevnem redu bo med drugim določitev dobe deca za delo v neindustrijskih podjetjih, delovni čas v premogovnikih, nočno delo žensk, razprava o izvrševanju sklepov konferenc mednarodnega urada za delo. Albert Thomas bo poročal o aktivnosti mednarodnega urada za delo v minulem letu. Razen tega bo konferenca volila novi odbor za dobo treh let. Kraljevino Jugoslavijo bodo zastopali na konferenci ti-les gg.: v imenu države naš pooblaščen minister in stalni delegat pri Društvu narodov dr. Ilija Šumenković, kot njegov namestnik Dušan Jeremić, načelnik

ministrstva za socijalno politiko in narodno zdravje, kot eksperti ing. Stepan Bosak, tajnik SUZOR-a v Sarajevu, Mila Tanacković, šef odseka ministrstva za socijalno politiko in narodno zdravje in Dušan Rudolf, kontraktualni uradnik OUZD v Ljubljani, v imenu delodajalcev Gjoka Čurčin, generalni tajnik centrale industrijskih korporacij, C. Gregorić, tajnik centrale industrijskih korporacij, v imenu delavcev Bogdan Krekić, tajnik sindikalnih organizacij, kot eksperti dr. Živko Topalović in tajnik UJS Juraj Arlt, zastopnik Delavske zbornice v Zemunu Luka Plavšić ter za Delavske zbornice v Novem Sadu Aleksander Nikolić.

Velik letalski miting v Zagrebu

Pred tisoči občinstva so izvajali naši letalci drzne akrobatične točke

Zagreb, 25. maja. K. V Zagrebu se je vršil za binkoštno praznike velik letalski miting. Včeraj dopoldne je bil obenem občni zbor zagrebskega aerokluba v prostorih Zagrebskega zbora. Z Zbora so odposlali vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade generalu Živkoviću, ministru vojske in mornarice Stojanoviću, poveljniku letalstva generalu Nediću. Po Zborovanju se je na svečan način izvršil krst treh novih letal.

Popoldne ob 15-30 se je pričel miting, na katerem so naši častniki-letalci izvajali mnogo akrobatičnih točk, polnih atrakcij za gledalce, ki jih je bilo okrog 30.000. Pri startu in ostalih vezbah je poveljeval poveljnik 4. letalskega pol-

ka major-pilot-lovec Mato Schwarz. Posebno pozornost so vzbujali letalci, ki so se z ustavljenimi motorji spuščali na tla. Sodelovala so pri tej točki letala zagrebske vojne edince pod poveljstvom pilota-lovca (invalida brez noge) Pavla Burkuša. S to točko so si pridobili naši letalci novih simpatij.

Danes je bil mednarodni miting. Iz inozemstva so prišle eskadrilje angleških, nemških, češkoslovaških, avstrijskih, poljskih in francoskih letalcev. Angleško eskadriljo je vodila simpatična in znana pilotkinja miss Spooner. Inozemske goste so v Zagrebu zelo lepo sprejeli. Današnji miting, h kateremu je prišlo prav toliko občinstva kot včeraj, je bil tudi zanimiv.

Razsodba v beograjskem procesu

Proces pred sodiščem za zaščito države v Beogradu proti članom madjarske teroristične organizacije se je končal, kot smo poročali v »Jugoslovanu« od 17. t. m., v soboto 16. t. m. Ob zaključku razprave je sporočil predsednik Arnerić, da se razsodba objavi 23. t. m.

V skladu s tem je bila preteklo soboto razglašena razsodba, s katero so bili obsojeni:

1. Seletković Mijo, Tilman Andrej in Kirchmayer Mijo na smrt na vešalih s tem, da se najprej obesi Tilman, za njim Kirchmayer in zadnji Seletković.
2. Crvić dr. Anton na 20 let roblje;
3. Hermann Anton in Ruškan Ivan vsak na 18 let roblje;
4. Budrovac Anton na 16 let roblje;
5. Gross Aleksander in Dimitrović Ignac na po 15 let roblje;
6. Carević Franjo na 8 let;
7. Klemen dr. Zalko in Stijević Luka na po 6 let roblje;
8. Mikić Simon in Devčić Dragan na po 2 leti roblje;
9. Canić Franjo je bil oproščen in izpuščen na svobodo.

Izlet jugoslovanskih študentov v Varšavo

Varšava, 25. maja. AA. Danes je dopotovala v Varšavo skupina študentov beograjske gozdarske fakultete. Na postaji so sprejeli študente predstavniki ministrstva za kmetijstvo, člani jugoslovanskega poslanstva, varšavski Jugoslovani, poljski študentje in drugi. Sprejem je bil izredno pristrčen.

Dve bombi vrgel z zvonika

Pariz, 25. maja. AA. Havas poroča iz Lizbone, da je včeraj neka nezmana oseba, ki je zlezla na vrh stolpa »v. Justa, vrgla dve bombi v dve razni ulici. Dve osebi sta bili pri tem ranjeni.

Mirovne pogodbe so jamstvo miru

Ne s premirjem, temveč šele s podpisom mirovnih pogodb je bilo v resnici konec vojne in šele s mirovnimi pogodbami je bilo potrjeno, da se je mir začel. Prav tako jasno pa je, da je v istem hipu, ko padejo mirovne pogodbe, že tudi tu najostrejša nevarnost vojne. Kajti obenem s koncem ali razbitjem mirovnih pogodb se tudi pričenja konec miru. Kdor je iskreno za mir, ta bo zato vedno spoštoval mirovne pogodbe, ker ve, da se najlažje naruši mir z nespoštovanjem mirovnih pogodb.

To tem bolj, ker nespoštovanje mirovnih pogodb pomeni tudi nespoštovanje lastnega podpisa. Pooblaščen zastopnik države, premaganih ko zmagovalnih, so podpisali pogodbe in zato so te pogodbe za vse podpisane države obvezne. Če kljub temu katera država pričena agitacijo proti mirovnim pogodbam samim, ne samo za nekatere spoštovanje spremembe v pogodbi, potem je to agitacija, ki jemlje vero v lasten podpis države. Tako se rodi nezaupanje, ki je izvir vseh spopadov med narodi.

Premirje po svetovni vojni je bilo podpisano leta 1918, nekatere mirovne pogodbe pa šele leta 1920. Že v tem je dokaz, da niso bile mirovne pogodbe podpisane kar na slepo in samo zgolj pod utisom diktata. Nasprotno vemo posebno mi Jugoslavlani silno dobro, da so prišle v sporna ozemlja mednarodne komisije, v katerih niso bili sami naši prijatelji, ki so mesece in mesece izpraševali prebivalstvo sporne ozemlja, h kateri državi ga vežejo njegovi interesi. In šele potem, ko so si te komisije ustvarile jasno sliko, je prišlo do odločitve in vsi vemo, da skoraj redno do za nas škodljive odločitve. Več ko dovolj vzroka bi zato imeli baš mi Jugoslavlani, da nasprotujemo mirovnim pogodbam in zahtevamo njih revizijo. Če tega vseeno ne delamo, potem samo zato ker spoštujemo svoj podpis in ker hočemo, da živi Evropa v miru, da se morejo njeni narodi opomoci od grozot vojne. Ker smo iskreno za mir, smo za spoštovanje mirovnih pogodb in zato zahtevamo revizijo mirovnih pogodb samo tisti, ki hočejo vojno, ki bi vrgli tudi svo Evropo v krvavi meč, samo da bi mogli zopet uresničiti svoje imperijalistične sanje.

Kajti jasno ko beli dan je, da so vsi propagatorji za revizijo mirovnih pogodb samo več ali manj prikriti imperijalisti. Tako madjarsko plemstvo, ki koraka na čelu vseh revizionistov, niti ne prikriva svojih imperijalističnih teženj. Odkrito zahtevajo za sebe Slovaško, ki je slovaška in ne madjarska in ki je že sto in stokrat izjavila, da ne mara o madjarski nadvladi niti slišati. Nič manj odkrito ne zahtevajo Madjari Vojvodino, pa čeprav je že madjarsko štetje v predvojni časih dokazalo, da je Vojvodina vse prej ko madjarska. Pa tudi po avstrijskem Gradiščanskem, ki se je s plebiscitom izjavilo proti Madjarski, izteza svoje roke, kakor se seveda tudi nočejo sprijazniti z romunsko Transilvanijo, pa čeprav so v njej Madjari le neznatne manjšine.

Razumljivo je na vse zadnje, da so premagane države proti mirovnim pogodbam, ker bi pač te v primeru njih zmagave izgledale čisto drugače. Zato se tudi noben človek ne čudi, če sliši, da skušajo premagane države spremeniti mirovne pogodbe in ublažiti njih določbe v svoj prid. Malo bolj čudno pa je, kadar se sliši, da se zavzemajo za revizijo mirovnih pogodb intelektualci iz zmagovitih držav. Kajti samo skrajna politična naivnost more misliti, da bo z revizijo mirovnih pogodb konec vseh sporov med narodi. Izpolnite Madjarski le eno njegovih zahtev, pa bo takoj postavila sto novih. Vsaka izpolnjena zahteva bo samo povečala tek madjarskih imperijalistov in ko bi mogli uresničiti eno svojih zahtev, bodo mislili, da morejo vse!

Kajti ves način madjarske propagande proti mirovnim pogodbam dokazuje, da so ostali prav tisti nedemokrati, kakršni so bili. Kakor so pred vojno s svojim sloviti zakonom proti madjarski državi preganjali slovaške in nemške manjšine, tako jih preganjajo tudi danes. Govore sicer vse mogoče o svoji ljubezni do Slovkov, ta ljubezen pa je tako velika, da več stotisoč madjarskih Slovkov ne sme uprizoriti niti najbolj skromne gledališke igre. Nič boljše se ne godi niti Nemcem, pa čeprav podpirajo madjarsko vladno politiko in čeprav so del madjarske vladne stranke.

Jasen dokaz je v tem, da se madjarski vladni politiki niso nič izpremenili in da so ostali isti imperijalisti, kakršni so bili. Ne samo mi, temveč tudi vse madjarske delavske stranke to potrjujejo, ki imajo o svobodoljubju madjarske gospode tako slabe izkušnje, da smatrajo bolj proti tej gospodi za svojo glavno dolžnost.

Pride morda čas, ker nič na svetu ni večno, ko bodo tudi mirovne pogodbe dovršile svoj namen in ko jih bo mogoče spremeniti brez nevarnosti za mir. Toda danes po krivdi madjarskih imperijalističnih revizionistov ta trenutek še ni prišel, danes vodi vsako gibanje proti mirovnim pogodbam v vojno. In to je vzrok, da je treba z vso odločnostjo zavrniti madjarske in druge zahteve po reviziji mirovnih pogodb in zato

Udruženje za spoštovanje in ohranitev miru

Posebni sekciji Udruženja se ustanovita tudi v Ljubljani in Mariboru

Ljubljana, 25. maja. AA. V soboto je bil v hotelu »Union« sestanek, ki so se ga udeležili ljubljanski župan dr. Puc, univerzitetni profesorji dr. Lukman, dr. Polec, dr. Kelemina, dr. Hadzi, dr. Radojevič, predsednik konzorcija »Jugoslovan« g. Adolf Ribnikar, glavna urednica »Jugoslovan« in »Jutra« gg. Zeleznikar Saša in Stan-ko Virant, ravnatelj ljubljanskega Velesejma dr. Dular, urednik »Slovenec« dr. Kuhar, bivši minister dr. Gosar, ravnatelj Agencije »Avala« dr. Birska i. dr.

Na sestanku sta poročala bivši minister dr. Ceda Mihajlovič in upokojeni armijski general Kalafatović o pokretu za spoštovanje in ohranitev miru na osnovi mirovnih pogodb. Ta pokret je nastal zaradi vztrajne akcije, ki jo vodijo nekatere države za revizijo mirovnih pogodb. Iz predloženih referatov izhaja, da je revizionistični pokret dobro zasnovan, da pa so mu cilji vseskozi krivični. Revizionistična akcija ogroža nadalje predvsem mlade slovaške države, a njegove bližnje in daljne posledice bi bile uprav katastrofalne za mir in napredek celokupne Evrope. Kot protitež proti podobnim stremljenjem so se pričeli oglašati v vseh prizadetih državah voditelji intelektualnega življenja, ki se sedaj formirajo v veliko mednarodno organizacijo za spoštovanje in ohranitev miru na osnovi mirovnih pogodb. Ta organizacija se bo delila na nacionalne podorganizacije. V Franciji imajo že tak nacionalni odbor. V njem so zastopane najvažnejše tamošnje stran-

ke. Podobni odbori so bili zasnovani na Českoslovaškem, Poljskem, v Romuniji.

Ker so interesi našega naroda tesno spojeni z mirom, so to akcijo pozdravili tudi jugoslovanski intelektualni krogi. V Beogradu že obstoja osrednji odbor s svojimi pravili, v Zagrebu je pa bil pravkar izbran pripravljalni odbor, ki bo na isti podlagi povezal vse uglednejše javne delavce savske banovine.

Naloga jugoslovanskega nacionalnega odbora s sekcijami v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in po ostalih glavnih mestih banovin bo, da okrepi to narodno obrambno delo, da poveže naše intelektualne kroge in da z izdajanjem dokumentarnih del, z izjavami in razpravami v domačem časopisu in v inozemstvu odbija napade na mir in revizionistična stremjenja, ki se zaganjajo proti pravičnim pridobitvam obstoječih mirovnih pogodb.

O predloženih referatih se je razvila daljša razprava, ki se je končala z enodušnim sklepom, da se tudi v Ljubljani in Mariboru ustanovita sekciji jugoslovanskega udruženja za spoštovanje in ohranitev miru na osnovi mirovnih pogodb. V ožji pripravljalni odbor so bili izvoljeni ljubljanski župan dr. Puc, univ. prof. dr. Lukman in direktor dr. Birska. V novo organizacijo bodo pritegnjeni vsi, ki lahko s svojimi položaji in na podstavu znanstvenih in zgodovinskih argumentov podprejo ta najmlajši vseevropski mirovni pokret.

Razstava centralnega presbiroja v Ljubljani

Razstavo otvori v soboto ob 9. uri predpoldne gosp. ban dr. Marušič

Ljubljana, 25. maja. Kakor smo na kratko že poročali, bo v soboto 30. t. m. ob 9. uri dopoldne otvorjena v Jakopičevem paviljonu razstava Centralnega presbiroja predsedništva ministrskega sveta, ki prikazuje napredek naše države od 1. 1. 1919 do 1929. Razstava je bila prvič otvorjena v Zenevi ob priliki lanskega zasedanja Društva narodov. Posetili so jo mnoge številni diplomati raznih držav ter znani novinarji. Vsi so soglasno izjavili, da pomeni ta razstava velik uspeh.

Centralni presbiro je po Zenevi priredil to razstavo v več krajih naše države, prenesel pa jo je tudi v inozemstvo kakor v Prago, Brno, Bratislavo, Poznanj, Varšavo in Budimpešto. Iz časopisnih poročil inozemskih listov smo lahko razvideli, da je naš Centralni presbiro lahko ponosen na to svojo prireditev, ki je v vsakem oziru popolnoma uspeša.

Ker pa ta razstava ni samo propagandnega, temveč tudi zelo poučnega značaja, se je sklenilo, da se da tudi prebivalstvu Dravske banovine, posebno pa Ljubljane, priliko, da si ogleda dokumente napredka naše države od prevrata dalje. V soboto ob 9. uri dopoldne bo torej gospod ban Dravske banovine dr. Drago Marušič otvoril to zanimivo zbirko dokazov našega delovanja in napredka na vseh poljih.

Na razstavi vidimo, kdo smo in kaj smo, ka-

ko smo močni in bogati, razstava nam kaže, kaj imamo, a kaj nam še manjka in koliko smo napredovali od ujedinenja do danes. Vsi ti podatki so prikazani v grafikoni, tabelah, številkah, fotografijah itd. Razstava je razdeljena na več skupin. Splošni del se nanaša na celo našo državo. Tukaj bomo videli v prvi vrsti podatke o številu prebivalstva. Prosvetni oddelek obsega razvoj šolstva po banovinah, nato socialno medicino, socialno zaščito, higijeno itd. Videli bomo, koliko prebivalcev odpade v naši državi na posamezno šolo, koliko učencev pride na 1000 prebivalcev itd. Vozorno je pokazan pregled vseh osnovnih šol. Posebna skupina je posvečena gradbeni delavnosti. Dalje se vidi veliki napredek naših mest. Razne fotografije nam jasno govore o napredku in razvoju naših glavnih središč. Nekaj fotografij iz prejšnjih let nam nudi pogled na posamezne dele mest, kjer je takrat takorekoč rasla še trava, a isti deli mest slikami v najnovejši dobi, nam prikazujejo, kako so se izpremenili. Ker je na tej razstavi zastopana tudi Ljubljana, se pričakuje, da bo to lepo prireditev posetilo, kakor v drugih krajih države, mnogobrojno občinstvo. Vstopnine ni. Poset razstave priporočamo zlasti posetnikom velesejma, ki se bo vršil v istem času, dalje našim šolam itd.

Sin po nesreči ustrelil očeta

Kranj, 25. maja. Včeraj popoldne se je razširila po vsej Gorenjski vest, da je v Zabreznici pod Stolom sin po nesreči ustrelil lastnega očeta.

49letni Preželj Ivan starejši je bil uslužben v Ljubljani na gorenjskem kolodvoru kot zvačnik. Svoje proste dneve je preživel na Gorenjskem v prijazni idilični vasi Zabreznici, ki leži tik pod Stolom. Tam je imel hišo, ki si jo je bil zgradil pred nekaj leti. Tam je stanovala tudi njegova družina, žena in 3 otroci, en sin in 2 hčerki, ki so bili še vsi nepreskrbljeni. Vestni uradnik je bil zelo dober in skrben oče. Njegov 17letni sin Ivan se je učil v Novem mestu ključavničarske obrti.

Za binkošne praznike se je sin pripeljal za 2 dni domov. Prišel je v Zabreznico v nedeljo ob 9.30 in s seboj je prinesel tudi vojaško pištolo, ki mu jo je v Novem mestu prodal neki njegov tovariš. Po maši se je zbrala okrog 10.45 vsa družina v sobi okrog mize. Pogovarjali so se o najrazličnejših stvareh. Med drugim je Ivan pokazal svojo pištolo. Prvič v svojem življenju je imel v rokah orožje. Orožnega lista seveda ni imel. Kazal je, kako se pištola polni. Po neprevidnosti je tedaj vtaknil v pištolo naboj in nehotno ustrelil. Nesreča je hotela, da je strel zadell očeta nekaj milimetrov pod srcem. Nesrečni oče se je takoj zgrudil na tla in pričel močno krvaveti. Odhiteci so v Radovljico po zdravnika. Dr. Slivnik je nesrečnega očeta za silo obvezal in brez nadaljnega brzojavil v Kranj po reševalni avto kranjskega prostovoljnega gasilskega društva. Tri četrt ure po nesreči je že hitel avto iz Kranja proti Zabreznici. Nesrečni Ivan Preželj je bil še pri zavesti. Naložili so ga v avto in ga odpeljali najprej v Radovljico še enkrat k zdravniku. Ta mu je dal injekcijo in nato so krenili proti Ljubljani. Na poti pa je Ivan Preželj padel v nezavest in po kratkem smrtnem boju je podlegel rani. Tedaj so ga odpeljali nazaj v Zabreznico, kjer

mora kulturni svet na vsa ta prizadevanja odgovoriti z madjarskim bojnim klicem: Nem, nem, soha! (Ne, ne, nikdar!) Zaradi poblepa imperijalistov ne gre več Evropa v vojno!

Bilanca ženevskega zasedanja

Svet Društva narodov in evropski odbor sta zaključila po desetdnevnem napornem delu svoje majsko zasedanje. More se reči, da so rezultati teh posvetovanj v vsakem pogledu zadovoljivi in da spadajo pravkar zaključeni sestanki ženevske mednarodne ustanove med najplodnejše in najsrečnejše, kar jih je bilo kdaj doseženo.

Pred sestankom sveta Društva narodov so bili duhovi skrajno razburjeni in opažala se je velika napetost v samem ženevskem ozračju. Saj je bilo na dnevnem redu, kot je javno izjavil Briand sam, največje in najtežje vprašanje, ki ga je imelo kdaj rešiti Društvo narodov, namreč vprašanje nemško-avstrijske unije. Tudi prve dni ženevskih posvetovanj je bil položaj povsem nejasen. Vršil se je v znamenju dramatičnega dvoboja med francoskim in nemškim zunanjim ministrom glede kočljivega vprašanja, ki smo ga zgoraj omenili.

G. Briand je imel v tem dvoboju enega svojih najlepših nastopov v Zenevi. Podprt že od začetka po našem zunanem ministru dr. Marinkoviču in po voditelju češkoslovaške zunanje politike dr. Benešu je Briand s svojim svarilnim in obenem spravljivim govorom razčistil ozračje in ustvaril ono podlago, na kateri so se potem mogli zbrati zastopniki vseh držav okoli Hendersonovega predloga, da se vprašanje nemško-avstrijskega načrta izroči haškemu mednarodnemu sodišču. Nemčija in Avstrija se nista mogli upirati tej rešitvi, tako da je bil Hendersonov predlog soglasno sprejet.

Po vsej pravici se vidi v tem največji uspeh letošnjega ženevskega zasedanja. Še važnejša pa je z ozirom na sedanje okoliščine formalna obveza avstrijskega zunanjega ministra dr. Schöbna, da ne bo Avstrija napravila nobenega novega koraka glede svojega sporazuma z Nemčijo, dokler ne zavzame Društvo narodov svojega končnega stališča glede odgovora, ki mu ga predloži mednarodno sodišče v Haagu. S to formalno obvezo Avstrija odstranjuje nevarnost, da bi mogla biti Evropa postavljena pred nova gotova dejstva glede tega vprašanja.

Še ena važna stran ženevskega sklepa glede nemško-avstrijske unije pa je, ki jo je treba poudariti. S tem sklepom je to vprašanje postalo splošno-evropsko, mednarodno vprašanje, o katerem nimata odločati le Nemčija in Avstrija, temveč vsa Evropa, kajti vse države so na tem njunem koraku direktno ali indirektno zainteresirane. V istem hipu, ko se je to zgodilo, je avtomatično ponehala tudi vznemirljiva napetost, ob kateri se je bilo zasedanje začelo.

Ta svetli točki rezultata letošnjih ženevskih posvetovanj ne more zatajiti propagandna gotovih nemških krogov proti zunanjemu ministru dr. Curtiusu, kateremu očita, da ni znal zadostno braniti v Zenevi interesov Nemčije. Napisana je bila tudi zahteva, da mora Nemčija izstopiti iz Društva narodov. Vse to so le izrazi jeze onih nemških krogov, ki so videli v načrtu nemško-avstrijske unije izborni sredstvo za preprečitev Briandovega načrta panevropske unije. V tej točki so omenjeni nemški krogi upravičeno razočarani, kajti rezultat razprave o nemško-avstrijskem načrtu pomeni poleg vsega drugega brez dvoma tudi nov velik uspeh Briandove Panevrope.

Ta uspeh se je potrdil sicer tudi v evropskem odboru samem, ki je istočasno zasedal. Kakor v svetu Društva narodov tako je v glavnem prevladalo tudi v tem odboru stališče Francije. Odboru je bil predložen francoski konstruktivni načrt, prvi konkretni načrt za gospodarsko sodelovanje evropskih držav. Ustanovljeni so bili trije podobori: agrarni, trgovsko-industrijski in kreditni. Vsi trije odbori bodo izročili svoja poročila posebni komisiji za ekonomsko koordinacijo, ki bo potem sestavila na podlagi teh poročil načrt gospodarskega sodelovanja. Ta načrt se predloži evropskemu odboru na njegovem septembrskem zasedanju in tedaj bo mogoče napraviti prve važne in, po vsem sodeč, tudi dalekosežne sklepe.

Naj končno omenimo še dejstvo, da je v evropskem odboru sodelovala tudi Rusija in da to pot ni bilo onih običajnih incidentov, ki so jih povzročali ob drugih prilikah sovjetski zastopniki s svojimi preračunjenimi demagoškimi nastopi.

Angleški zunanji minister Henderson je podal pred svojim odhodom iz Zeneve izjavo, v kateri je poudarjal, da je z rezultati pravkar zaključenega ženevskega zasedanja popolnoma zadovoljen. Toliko svet Društva narodov kolikor evropski odbor sta sijajno rešila svojo nalogo. Posebno težavna — je rekel — je bila naloga evropskega odbora. Težkoče so bile tudi tu premagane in bil je uspešno napravljen odločilni korak na poti h gospodarskemu sodelovanju in s tem k rešitvi gospodarske krize. Isto tako so bile srečno in uspešno premagane tudi vse težkoče glede razorožitvene konference.

Zadovoljstvo državnikov, ki so v Zenevi direktno sodelovali, se morejo brez pridržka pridržati tudi vsi narodi, ki so bili tam zastopani, kajti novi veliki uspehi Društva narodov v duhu evropske solidarnosti in miru bodo imele le blagodejne posledice za vso Evropo.

Krvav upor v kaznilnici

Washington, 25. maja. AA. Reuter poroča iz Chicaga, da so se v tamokšnji kaznilnici uprli kaznjenel. Istočasno je začelo goriti pet zgradb. Stražniki so kaznjence obvladali. Le dvema je uspelo pobegniti. Stražniki so pet kaznjencev ubili, pet pa ranili.

Polovična vožnja

Beograd, 25. maja. AA. Generalna direkcija državnih železnic je dovolila polovično vožnjo na železnica za potovanje na 10. kongres obrtniških udruženj in esnafov dne 1. junija t. l. v Beogradu.

velesejem v Ljubljani

30. maja do 8. junija

Največja tovrstna prireditev v državi. 40.000 m² površine, 10 razstavnih zgradb preko 750 razstavljalcev iz tu- in inozemstva. — Tovarniške cene vseh vrst blaga.

Specijelni oddelki: vsakovrstni stroji za obrtnike, poljedelski stroji, pohištvo, avtomobili, usnje, tekstil, papir

Stanovanja preskrbljena Obsežno zabavišče

50% popust na železnica. Legitimacije po Din 30— prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske in obrtniške organizacije, velesejmski uradi

Posetite velesejem! Izplača se Vam!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 11.810/21. 1432—3—1

Razpis

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podlagi čl. 82—105 zakona o drž. računovodstvu za občo državno bolnico v Ljubljani dobavo sledečih potrebščin:

- 600 m gradla za žimnice,
- 1300 m močne rujave kotenine, 156 cm,
- 400 m platna za telesne brisače 50 cm,
- 350 m Livre-gradla, modro-belo črtanega 78 cm,
- 650 m kotenine, rujave, mehke, 156 cm,
- 300 m bele, močne kotenine, 156 cm,
- 4000 m bele, močne kotenine, 78 cm,
- 250 m Marinegradla 80 cm,
- 300 m močne hlače 120 cm,
- 500 m Oxford-gradla 78 cm,
- 50 m močnega cvilha za slamnjače, 120 cm,

- 25 tucatov žepnih robcev,
- 300 komadov servijetov,
- 300 m platna za kuhinjske brisače.

Vse našete dobave se izvrše franko zgoraj navedena bolnica. Kraljevska banska uprava si pridržuje pravico, naročiti razpisano blago v večji ali tudi manjši količini.

Licitacija se bo vršila v sredo dne 10. junija 1931, ob enajstih dopoldne v sobi št. 26 banske palače na Bleiweisovi cesti št. 10.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 100 dinarjev, v zapečatenem ovitku, na katerem mora biti navedeno ime ponudnika in označba »Ponudba za opremo obče drž. bolnice v Ljubljani«, je vložiti po pošti, osebno ali pa pooblaščenca najkasneje na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Ponudnik mora položiti najkasneje eno uro pred pričetkom licitacije predpisano kavicijo, in sicer domači 10%, inozemski pa 20% skupne vrednosti ponudene dobave pri blagajni finančnega oddelka kraljevske banske uprave. Ponudbi mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih in o zdražiteljski sposobnosti. Ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da so mu pogoji licitacije znani in da na nje pristane. Vzorci se morajo poslati ločeno od ponudbe.

Podrobni pogoji za dobavo so interesentom na razpolago pri ekonomatu kraljevske banske uprave proti plačilu 10 Din za izvod.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

V Ljubljani, dne 20. maja 1931.

*

VI. No. 11.810/23. 1431—3—1

Razpis

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podlagi čl. 82—105 zakona o drž. računovodstvu, čl. 24 »Uredbe o ugotovitvi imovine, načinu uprave in budžetiranju banovine« in na osnovi banove podredbe o ustanovitvi, sestavi in poslovanju centralne komisije za skupno nabavo večjih potrebščin banovinskih uradov, zavodov in podjetij na področju Dravske banovine za bolnice:

- Splošna bolnica v Mariboru,
- Zdravilišče na Golniku,
- Javno bolnico v Slovenjgradcu,
- Javno bolnice v Brežicah in
- Javno bolnico v Celju

dobavo sledečih potrebščin v približni količini:

- 1. 1000 m gradla za žimnice,
- 2. 7900 m kotenine dvojne širine za rjuhe in prevleke,
- 3. 750 m blaga za telesne brisače,
- 4. 1200 m Livre-gradla za strežniške plašče,
- 5. 300 kocev iz čiste volne v minim. teži 2 kg,
- 6. 700 m rjave, mehke, 156 cm široke la. kotenine,
- 7. 279 m bele, močne, 156 cm široke kotenine,
- 8. 2000 m bele, močne, 78 cm široke kotenine,
- 9. 100 m marine-gradla, 80 cm širine,
- 10. 100 m platna za predpasnike, 78 cm širine,
- 11. 450 m komadov servijetov,
- 12. 12 komadov namiznih prtov (Jaquard),
- 13. 12 komadov šivanih odej,
- 14. 20 m platna za kuhinjske brisače,
- 15. 40 m blaga za ženske naglavne rufe,
- 16. 100 m bele tkanine,
- 17. 200 m belega, obojestransko črtanega gradla,
- 18. 120 m belega šifona,
- 19. 340 m atlas-gradla, 120 cm širine,
- 20. 80 m moleskina za kuhinjske obleke,
- 21. 70 m modrega blaga za delovne obleke.

- 22. 220 m lahke kotenine za komprese, 90 cm širine,
- 23. 200 m lahke kotenine za plenice,
- 24. 30 m nepremočljivega blaga za predpasnike,
- 25. 14 komadov preprog za pred postelje,
- 26. 2050 kg žime boljše kvalitete,
- 27. 150 parov brezpeknikov.

Vse našete dobave se izvrše franko zgoraj navedena bolnica.

Kraljevska banska uprava si pridržuje pravico, naročiti razpisano blago v večji ali tudi manjši količini.

Licitacija se bo vršila v petek, dne 12. junija 1931 ob 11. dopoldne v sobi št. 26 banske palače na Bleiweisovi cesti št. 10.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 100 dinarjev, v zapečatenem ovitku, na katerem mora biti navedeno ime ponudnika in označba »Ponudba za opremo banovinskih zavodov«, je vložiti po pošti, osebno ali po pooblaščenca najkasneje na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Ponudnik mora položiti najkasneje eno uro pred pričetkom licitacije predpisano kavicijo, in sicer domači 10%, inozemski pa 20% skupne vrednosti ponudene dobave pri blagajni finančnega oddelka kraljevske banske uprave. Ponudbi mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih in o zdražiteljski sposobnosti. Ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da so mu pogoji licitacije znani in da na nje pristane. Vzorci se morajo poslati ločeno od ponudbe.

Podrobni pogoji za dobavo so interesentom na razpolago pri ekonomatu kraljevske banske uprave proti plačilu 10 Din za izvod.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

V Ljubljani, dne 21. maja 1931.

*

VI. No. 11.810/24. 1433—3—1

Razpis

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podlagi čl. 82—105 zakona o drž. računovodstvu za bolnice:

- 1. Obča državna bolnica v Ljubljani,
- 2. Bolnica za duševne bolezni v Ljubljani in na Studencu: 1. dobavo 3090 kg žime za žimnice boljše vrste: mora biti prana in desinficirana z neškodljivimi sredstvi, naravne barve, dolga ca 40 cm, ne sme vsebovati tujih primesi;
- 2. dobavo 115 železnih bolniških postelj z žičnim vložkom, belo pleskanih.

Dobava se vrši franko zgoraj navedenim bolnicam.

Licitacija se bo vršila v četrtek dne 11. junija 1931, ob 11. uri dopoldne v glavni pisarni kraljevske banske uprave, Bleiweisova cesta št. 10, soba št. 49.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 100 dinarjev, v zapečatenem ovitku, na katerem mora biti navedeno ime ponudnika in označba »Ponudba za dobavo žime (železnih postelj)«, je vložiti po pošti ali po pooblaščenca najkasneje na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Ponudnik mora položiti najkasneje eno uro pred pričetkom licitacije predpisano kavicijo, in sicer domači 10%, inozemski pa 20% skupne vrednosti ponudene dobave pri blagajni finančnega oddelka kraljevske banske uprave. Ponudbi mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih in o zdražiteljski sposobnosti. Ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da so mu pogoji licitacije znani in da nanje pristane. Eventuelni vzorci žime se morajo poslati ločeno od ponudbe.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

V Ljubljani, dne 20. maja 1931.

*

VI. No. 11195/1. 1420

Izpremembe v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Benedik Janko, sekundarij v Brežicah, dr. Kaukler Ivan, sekundarij državne obče bolnice v Ljubljani, dr. Milavec Vlado, sekundarij državne obče bolnice v Ljubljani in dr. Kajzelj Vladimir, sekundarij državne obče bolnice v Ljubljani, so bili vpisani v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

V Ljubljani, dne 15. maja 1931.

*

IV. No. 5.696/54. 1434

Izpraznjene in razpoložljive učiteljske službe na osnovnih šolah Dravske banovine.

Izkaz služb, priobčen z odlokom kraljevske banske uprave Dravske banovine IV. No. 5.696/45 z dne 22. aprila 1931, se dopolnjuje in se razpisujejo poleg že objavljenih še naslednje službe:

Na Zidanem mostu, srez Laško: služba šolskega upravitelja.

V Radencih, srez Ljutomer: služba šolskega upravitelja in ena služba za učitelje (poleg dveh služb za učiteljice).

Prošnje za te službe je prav tako vložiti do dne 10. (odnosno 15.) junija 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

V Ljubljani dne 18. maja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

T IV 24/31—2. 1430

Amortizacija.

Na prošnjo G. o. s. Elizabete, roj. Jeseničnik, čevljarja žene na Otiškem vrhu št. 70 sodni okr. Slovenjgradec se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilka baje izgubila, ter se njih imejitelj pozivlja, da uveljavi tekom 6 mesecev, počenši z dnem 18. maja 1931, svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznanilo vrednostnih papirjev: hranilna knjižica Okrajne hranilnice Slovenjgradec, glaseča se na ime Jeseničnik Elizabete št. 24.906 z vlogo Din 3565/27.

Okrajno sodišče v Celju odd. IV.,

dne 18. maja 1931.

*

Preds. 266—13/31—6. 1429

Razglas.

Okrajno sodišče v Celju poziva s tem razglasom vse one, ki imajo na kaviciji dne 16. oktobra 1927 umrlega javnega notarja Korber Mihaela v Mariboru zastavno pravico do poravnave iz kavicije, da naj v roku dveh mesecev prijavijo svoje zahtevke, ker bo po preteku tega roka sodišče neglede na njih zahtevke izreklo, da je položena imovina prenehala služiti za kavicijo.

Okrajno sodišče Celje,

dne 20. maja 1931.

*

E Va 247/31—8. 1424

Dražbeni oklic.

Dne 23. junija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 16 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Zg. Šiška vl. št. 280.

Cenilna vrednost: Din 465.925.—; vrednost pritlikline: Din 650.—; najmanjši ponudek: Din 310.616/60.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani,

dne 15. maja 1931.

*

E 146/31—9. 1419

Dražbeni oklic.

Dne 23. junija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Sitež vl. št. 117.

Cenilna vrednost: 28.580 Din; vrednost pritlikline: 2400 Din; najmanjši ponudek: 19.806 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj,

dne 13. maja 1931.

*

E 413/31—9. 1418

Dražbeni oklic.

Dne 26. junija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Janški vrh, vl. št. 38.

Cenilna vrednost: 9510 Din; vrednost pritlikline: 600 Din; najmanjši ponudek: 6740 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj, odd. IV.,

dne 16. maja 1931.

*

E 163/31—5. 1417

Dražbeni oklic.

Dne 4. julija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 dražba polovice nepremičnin zemljiška knjiga Gradišče vl. št. 17.

Cenilna vrednost: 22.174 Din 25 p; vred-

nost pritlikline: 790.— Din; najmanjši ponudek: 14.782 Din 83 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Slovenjgradec,

dne 15. maja 1931.

*

E 173/31—4. 1422

Dražbeni oklic.

Dne 13. julija 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Kočice, vl. št. 35.

Cenilna vrednost: Din 26.615/35 s pritliklinami, vrednost pritlikline: Din 6480.—; najmanjši ponudek: Din 17.744.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Rogatec,

dne 15. maja 1931.

Konkurzni razglasi

S 15/31—2. 1425

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Kočuta Jankota, neprot. trgovca v Kranju.

Konkurzni sodnik Gregor Jurij, starešina okrajnega sodišča v Kranju. Upravnik mase dr. Jane Igo, odvetnik v Kranju. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču, v Kranju dne 2. junija 1931 ob desetih.

Oglasitveni rok do 4. julija 1931 pri okrajnem sodišču v Kranju. Ugotovljeni narok pri okrajnem sodišču v Kranju, dne 11. julija 1931 ob desetih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 22. maja 1931.

*

Sa 12/31—1. 1421

Poravnalni oklic.

Poravnalno postopanje o imovini Trapečarja Rudolfa, trgovca v Radni.

Poravnalni sodnik dr. Schmitt Rudolf, starešina okrajnega sodišča v Radečah.

Poravnalni upravitelj pa dr. Jereb Peter, javni notar v Radečah.

Narok za sklepanje o poravnavi dne 27. junija 1931 ob devetih pri okrajnem sodišču v Radečah.

Prijava terjatev do 22. junija 1931 pri okrajnem sodišču v Radečah.

Okrajno sodišče v Novem mestu, odd. II.,

dne 21. maja 1931.

*

Sa 16/31—2. 1423

Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika Weisz Ziga, trgovca v Dolnji Lendavi.

Poravnalni sodnik dr. Fabiani Friderik, starešina okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi. Poravnalni upravitelj dr. Strasser Armin, advokat, Dolnja Lendava.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi dne 2. julija 1931 ob devetih. Rok za oglasitev do 27. junija 1931 pri okrajnem sodišču Dolnja Lendava.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III.,

dne 21. maja 1931.

Razne objave

1357—3—3

Poziv upnikom.

Prva Celjska mizarska zadruga z o. z. je sklenila na občem zboru dne 26. marca 1931 razdružitev in likvidacijo.

Zadruga poziva vse svoje upnike, da prijavijo do 1. junija izogib zakonitih posledic zamude svoje terjatve podpisani z drugimi.

Celje, dne 18. maja 1931.

Prva Celjska mizarska zadruga z o. z. v likvidaciji.

*

Poziv

»DIANA«, kopališka zadruga na Bregu pri Celju, je stopila v likvidacijo.

Zadruga poziva vse upnike, da prijavijo zadrugi svoje terjatve v izogib zakonitih posledic zamude.

Celje, dne 20. maja 1931.

»DIANA«

kopališka zadruga z o. z. na Bregu pri Celju.

*

Objava.

Izgubil sem izpričevalo V. razreda drž. realne gimnazije v Celju iz leta 1925/1926 na ime: Zupane Albin, ter ga proglašam za neveljavno.

Zupane Albin, s. r.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis. tudi v izvečku, prepovedan.)

Salva za strah je prasknil v zrak. Mož se je nenkrat odtrgal iz rok vojakov, toda ne zato, da bi se rešil, temveč poševo je tekel proti strojnici. »Ne streljajte, tovariši!«

Nič se še ni zgodilo, toda ko je videla gruča ljudi, da teče ta mož brez orožja naprej, se je začela tudi ona pomikati naprej. V naslednjem trenutku je povelje preletelo trg; gromče se je tak-tak strojnice z mnogimi odmevi lomil ob hišah, žvižgaje in drobeče so udarjali izstrelki na tlak.

V prvem trenutku nas je napadel mrtvičen, podel strah, ki ni bil tistemu v vojni prav nič podoben.

Z bliskovito naglico smo se vrgli za pomol hiš. Potem se je ta strah izpremenil v besnost. Še sem videl tistega moža, kako se je obrnil in padel naprej. Previdno sem kukal okrog vogla. Ravno takrat se je poizkušal mož dvigniti, kar se mu pa ni posrečilo. Samo na roke se je mogel vzpeti, dvigniti blede obraz in zastokati — takrat se je razpočil prostor, cerkev se je sesula name, hropel sem in podil z od groze otrplimi prsti podobo od sebe — angleški stotnik, vsak čas

98

bo zlezel skupaj, zopet vstal in bo tekel za nami. Njegove ugasle oči bodo zahtevale obračun z nami: Kaj ste storili? Nič! Nič! Mrtva usta bodo govorila: Vaša krivda! Vaša krivda!

Počasi klečajo roke, glava se poveša, in, kakor da je neizmerno utrujeno, polzi telo na tlak — takrat se je razvil klopčič v mojem grlu, »Ne!« sem kričal, »Ne!« Rezko odmeva moj klic med stenami hiš, zdaj bo dvignil mrtvec zopet glavo in bo prežal —

Začutil sem, da me je nekdo porinil v stran. Ludvik Breyer se je dvignil in korakal čez trg proti temni kepi smrti.

»Nazaj!« se je začulo zopet povelje tam od magistratnih stopnic.

Ludvik je za trenutek obstal. »Ukažite streljati, nadporočnik Hehl!« je zaklical proti magistratu. Potem je šel dalje in se sklonil do na tleh ležečega moža.

Opazili smo, da je neki častnik zapustil stopnice. Ne da bi se prav zavedali, smo se znašli naenkrat poleg Ludvika ter smo pričakovali prihajajočega, ki je imel namesto orožja samo palčico v roki. Niti za trenutek se ni obotavljal, dasi smo bili sedaj trije in bi ga mogli odvesti, če bi hoteli, ker njegovi vojaki bi se iz strahu, da ga ne bi zadeli, ne upali streljati.

Ludvik se je vzravnal. »Čestitam, nadporočnik Hehl, Mož je mrtev.«

Izpod sukničja mrtveca je pritekel curek krvi in cizel v brazdo med kamenjem na tlaku. Poleg desne

roke, ki je tanka in rumena izdrsnila iz rokava, se je nabrala luža krvi ter se črno zrcalila v mesečini.

»Breyer,« je dejal Hehl.

»Ali veste, kdo je mrtvec?« je vprašal Ludvik. Hehl je pogledal moža na tleh in zmajal z glavo.

»Maks Weil.«

»Hotel sem ga pustiti bežati,« je dejal Hehl čez nekaj časa skoraj zamišljeno.

»Mrtev je,« je odgovoril Ludvik.

Hehl je skomizgnil z rameni.

»Bil je naš tovariš,« je nadaljeval Ludvik. Hehl je molčal.

Ludvik ga je mrzlo pogledal. »Čedno opravilo to.«

Takrat se je Hehl zganil. »To ne prihaja v poštev,« je dejal mirno, »samo cilj, mir in red.«

»Cilj —« je odvrnil Ludvik zaničljivo, »od kdaj se oprate? Cilj! Vi potrebujete zaposlitve — to je vse. Zaukažite vašim ljudem, da naj se umaknejo nazaj, ker drugače bodo še padali strelci.«

Hehl je napravil nepotrpežljivo kretnjo. »Moji ljudje bodo ostali tamkaj, če se umaknejo, jih bo jutri napadla desetkrat močnejša množica. To veste sami. V petih minutah bom zasedel vse izhode ulic. Dotedaj imate časa dovolj, da spravite mrtveca proč.«

»Primit,« nam je dejal Ludvik. Potem se je še enkrat obrnil k Hehlu. »Ako se sedaj umaknete, Vas ne bo nihče napadel. Če pa ostanete, bodo še novi mrtveci. Radi vas! Ali veste to?«

»To vem,« je odvrnil Hehl mrzlo.

Velik učenjak in - človek

Pred dobrimi 30 leti je deloval na dunajskem vseučilišču znameniti kirurg profesor Albert, mož svetovnega slovesa. Spoštovanje, ki ga je užival ta odlični in odločni Čeh tudi v najvišjih dunajskih družabnih krogih, ga pa ni napravilo oholega ali nedostopnega, ampak ostal je tudi na višku svoje slave kakršen je bil po svoji naravi: ostal je dober človek, ki je našel za vsakega prijazno besedo.

Profesor Albert je bil, kakor rečeno, vedno odločen Čeh, ki je tudi politično svojim rojakom mnogo koristil s svojimi visokimi zvezami. Bil je iskren prijatelj dolgoletnega ministrskega predsednika grofa Taaffeja, in kako pristrano je bilo to prijateljstvo, dokazuje dejstvo, da mu je večkrat poslal »za poskušajo« pristne žamberške jetrnice in krvavice, ki so jih naredili v Zamberku pri Albertovih po naročilu in navodilu imenitnega profesorja. Pa tudi na avstrijskem dvoru Albertov vpliv ni bil ravno majhen in njemu je bila namenjena celo naloga, naj kot vpliven zdravnik prepreči poroko kasnejšega prestolonaslednika Franca Ferdinanda z grofico Chotkovo.

Vse to dokazujejo še danes ohranjena pisma, ki jih je pisal ali prejemal slavnj učenjak.

Vsa srčna dobrot in ljubeznivost tega izrednega moža pa odseva iz pisma, ki ga je pisal svojemu intimnemu prijatelju ministru Režku baš dan prej, predno je Režek postal češki minister-deželan. Pismo se glasi:

»Dragi prijatelj! Vi imate res veliko »svinj«! Jutri boste že minister, danes pa so prišle jetrnice in krvavice iz Zamberka, narejene čisto po mojem. V mnogih težkih trenutkih sem okrepčal z žamberškimi jetrnici svojega nepozabnega zaščitnika in prijatelja grofa Taaffeja, ko že sploh ni mogel ničesar več prenesti. Naj bodo jetrnice tudi za Vas simbol, da boste minister kakršen je bil on, pri vsem tem pa srečnejši človek kot je bil on. Zato pa morate jesti tudi krvavice, česar on ni storil. Zalbog — sicer bi se mu bilo obrnilo drugače.«

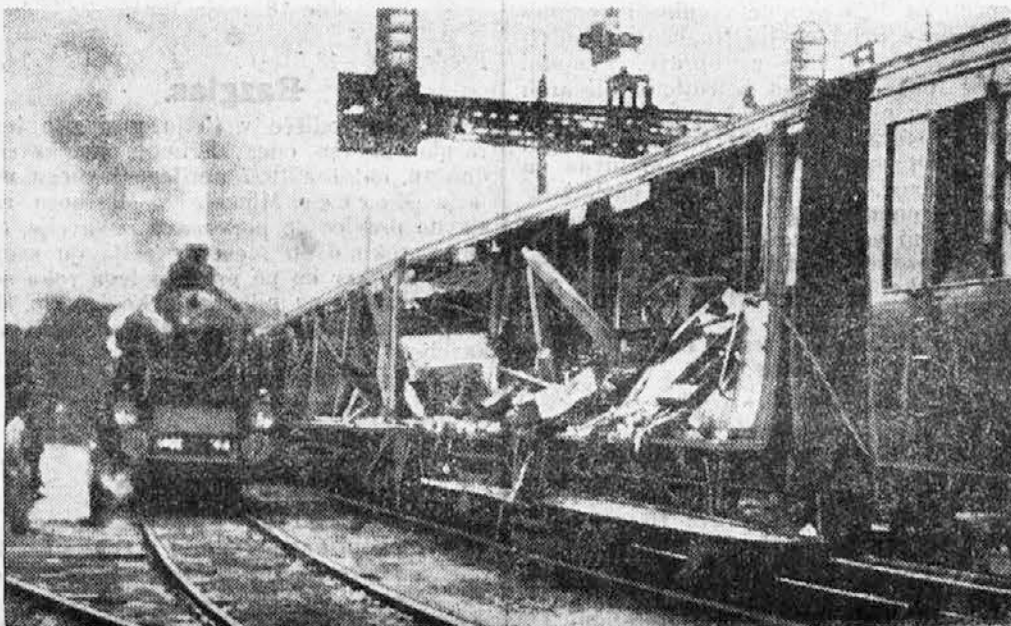
Ko je dr. Režek prejel to pismo, gotovo ni slutil, da bo še tisto leto stal ob smrtni postelji svojega dobrovoljnega prijatelja. Profesor Albert, ta krepka narava in nepokvarjen sin svojega mladega kmečkega naroda, ki je znal z nezmotljivo roko izvrševati najtežje in najfinejše operacije, doma pa tudi prašiča zaklati, je umrl kljub izvrstnim krvavicam 25. septembra leta 1900. v Zamberku, komaj 59 let star. Dan pred svojo smrtjo je še rekel pri taroku: »Kogar Bog ljubi, ta umrje nenadoma, pa ne kot umirovljenec, ampak na višku svoje delavnosti.«

Velike vojaške vaje v zraku

Te dni imajo v Zedinjenih državah velike vojaške vaje v zraku, pri katerih sodeluje nad 700 vojaških letal. Namen teh vaj je poskusiti, ali je mogoče odbiti zračne napade na območja mesta Zedinjenih držav ali ne. Posebno važnost pripisujejo obrambi New-yorka. Sodelujejo letala vseh vrst: letala, s katerih mečejo bombe, letala s strojnimi puškami, in pa današnje najhitrejša »lovski« letala. Posebna skupina letal pa bo poskušala metati v varstvu umetne megle bombe, napolnjene s strupenimi plini. Mornariški glavni štab pa se bo zbral na strehi najvišjega nebotičnika v New-yorku, odkoder bo presojal uspehe ali neuspehe posameznih skupin.

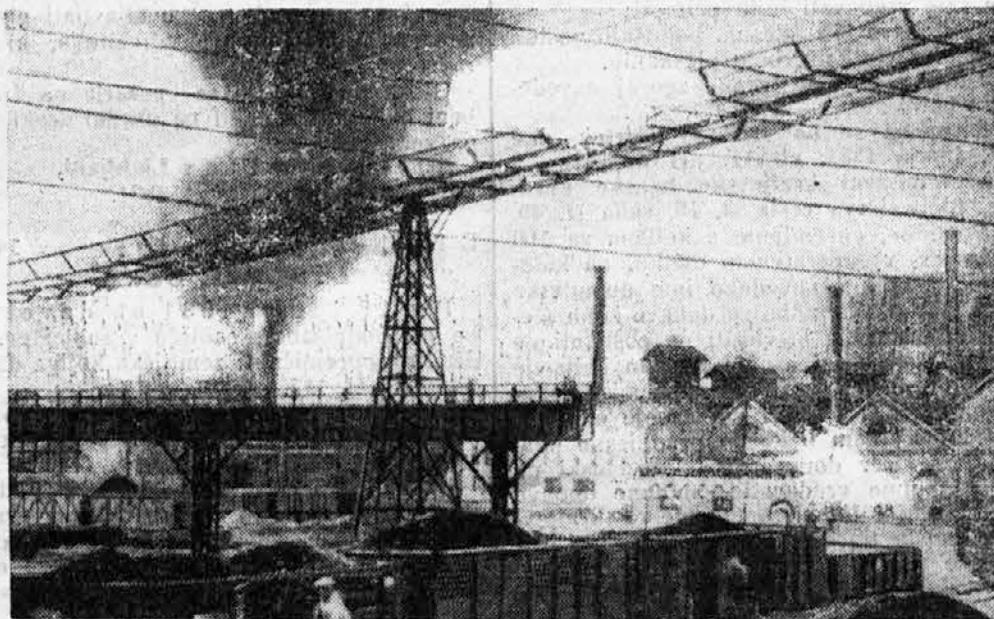
Drag dež

V brazilski državi Santos, kjer pridelujejo ogromne količine kave, je te dni silno deževalo in voda je udrila tudi v številna skladišča kave. Taka kava pa ni več prvovrstna in brazilska vlada strogo pazi, da se taka kava ne izvaža. Da pa izvoz sigurno prepreči, je vlada odredila, da se mora vsa premočena kava sežgati. Sežgali bodo vsega skupaj nad 100.000 vreč kave.

Težka železniška nesreča v Parizu

Na lyonskem kolodvoru je trčila ranžirna lokomotiva v vlak, poln delavcev. Več vagonov je bilo razbitih, 50 oseb pa je bilo poškodovanih.

Silna eksplozija v belgijski orožarni

V orožarni v Cookerill-u pri Liège-u v Belgiji je nastala silna eksplozija, ki je napravila nad 20 milijonov frankov škode. En delavec je bil ubit, 15 pa je težko ranjenih.

Krvave volitve v Egiptu.

Za časa volilnega boja je prišlo v različnih mestih v Egiptu do krvavih spopadov med egiptovskimi nacionalisti in policijo. V Kairu se je udeležilo demonstracij nad 10.000 ljudi. Na sliki vidimo napad množice na cestno železnico, pri čemer je bilo več oseb težko ranjenih.

Kaj pripovedujejo o pesniku Ibsenu?

Ob 25-letnici njegove smrti.

Slavni dramatik Henrik Ibsen je bil, sodeč po njegovi vnanosti, vse prej kot pesnik-boem, kajti on je nosil vedno skrbno poglajen cilindar, silno svetle čevlje in se je držal vedno in povsod silno natančno strogih družabnih pravil. Kot zakonski mož je bil vzor zvestobe.

Henrik Ibsen je bil silno molčeč. Najraje je govoril o praktičnih stvareh. Tako se je enkrat prav živahno udeležil pogovora o vprašanju, ali je za človeka boljše, da leži na levi ali na desni strani. Pogovori o najboljšem načinu, kako je treba peči kruh ali pa kako se izdelujejo najboljše čevlji, so mu bili ljubši kakor vse književne razprave.

V Ibsenovi sobi je ležala na mizi poleg tintnika vedno deščica, na deščici pa so stale male, izrezljane figure medveda, črn hudiček, potem pa nekaj psičkov in mačk iz bronu. »Če ne leži ta deščica s figurami na moji mizi,« je rekel, »sploh ne morem nič delati. Čemu te figure rabim? To je moja skrivnost!« In do danes še ni nihče rešil te Ibsenove skrivnosti.

Na svojo vnanost je Ibsen mnogo dal. V cilindru je imel vedno pritrjeno ogledalce, kjer se je ogledoval, kedar se je le mogel. V vsaki družbi je po večkrat potegnil iz žepa glavnika in si ravnal z njim svoje goste, kodraste lase.

Kar mu je manjkalo, si je najraje naredil sam. Če se mu je odtrgal gumb, si ga je sam pršil s prav tako skrbjo, kakor da piše novo dramo. Enkrat je rekel: »Nobena ženska ne zna gumba tako pršiti, da bi držal.« Njegova žena pa se je na take opazke na tihem smejala, ker je ona bila tista, ki mu je odrgane gume tako pršila, da so zopet držali. »Ampak on naj le verjame, da zna on to bolje,« je rekla, »ker je tako srečen v tej veri!«

Svoja dela je pisal Ibsen vedno sam; tajnika ni nikdar maral. Vsako svoje delo je trikrat predelal; tretja predelava je bila veljavna.

Zensko vprašanje je Ibsena vedno zelo zanimalo. Njegovo delo »Nora« velja sploh kot nekaj evangelijskega za pravico ženske. Ko pa je za časa Ibsenovega bivanja v Monakovem nekemu umetniku pobegnila njegova žena z nekim umetnikovim prijateljem, je bil Ibsen nad tem silno ogorčen. In ko ga je neka gospa v družbi vprašala, kako more on, pesnik »Nora«, tako hudo soditi o begu žene, ko je vendar tudi »Nora« zapustila svojega moža, je Ibsen odgovoril: »Res ga je zapustila, ampak sama!«

Ibsen je pa cenil tudi alkohol in njegovi prijatelji pripovedujejo, da v Monakovem mlasti v poznih nočnih urah ni hodil domov vedno po ravni poti, ampak dostikrat kar v — elipsah...

Umrljivost v različnih poklicih

Angleški urad za ljudsko zdravje je na podlagi statističnih podatkov o rojstvih in o umrljivosti v zadnjih treh letih poskusil izračunati, v katerih poklicih je umrljivost največja oziroma najmanjša.

Moške poklice so razdelili na 5 skupin; kot povprečni indeks umrljivosti za ljudi, ki so stari 20—50 let, pa so vzeli številko 1000.

Prva skupina, kamor so uvrstili ravnatelje, bogatih družb, svobodne poklice, duhovnike itd., izkazuje umrljivost »812«. To se pravi: Če umrje povprečno od 20—50 let starih ljudi na leto 1000, jih pri tej skupini ne umrje toliko, ampak samo 812. Ta skupina je torej dobra.

V drugo skupino spadajo rokodelci, trgovci itd. Tukaj je že slabše, ker znaša umrljivost že »942«. Ta številka se že zelo približuje povprečniku 1000! V tretji skupini so mestni delavci z indeksom »951«, v četrti pa delavci na deželi, v rudnikih in podobno. Ta umrljivost že presega povprečnik: znaša namreč »1007«.

Zelo veliko umrljivost pa izkazujejo odvetniki (1171), župani (1320), kletarji (1510), lončarji (1955) in brusarji (3295).